

การประเมินความ เสี ยง

การทูลจريتในประเด็น
ที่เกี่ ยวข้องกับสินบน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย
อำเภอมะนัง จังหวัดน่าน

คำนำ

ด้วยเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริต เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไข ปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายในฐานะที่เป็นกลไกของฝ่ายบริหาร มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐ ให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาลโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ เป็นมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายจึงได้แผนการประเมินความเสี่ยงและการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการ ป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย

ตุลาคม ๒๕๖๖

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริต เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหา มาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไข ปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนง ของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมิน ความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิด ความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริต มาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่ม ภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายในฐานะที่เป็นกลไกของฝ่ายบริหาร มีบทบาทสำคัญ ในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐ ให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาลโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ เป็นมาตรการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทุจริตประพตติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทาง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพตติมิชอบในส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้าง ธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้น มิให้เกิดการทุจริตประพตติมิชอบได้ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายจึงได้แผนการประเมินความเสี่ยง และการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการ บริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการ ป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มี ประสิทธิภาพต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับ หนึ่งได้ว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาส ที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กร ที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้

- ๑) เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
- ๒) ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ ของรัฐ
- ๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้
- ๔) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

๒.๑ นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ของหน่วยงานในอนาคต

๒.๒ กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้อง สอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อสงสัยบางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่าง ให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปราม ล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้า ในอนาคต (Unknown Factor)

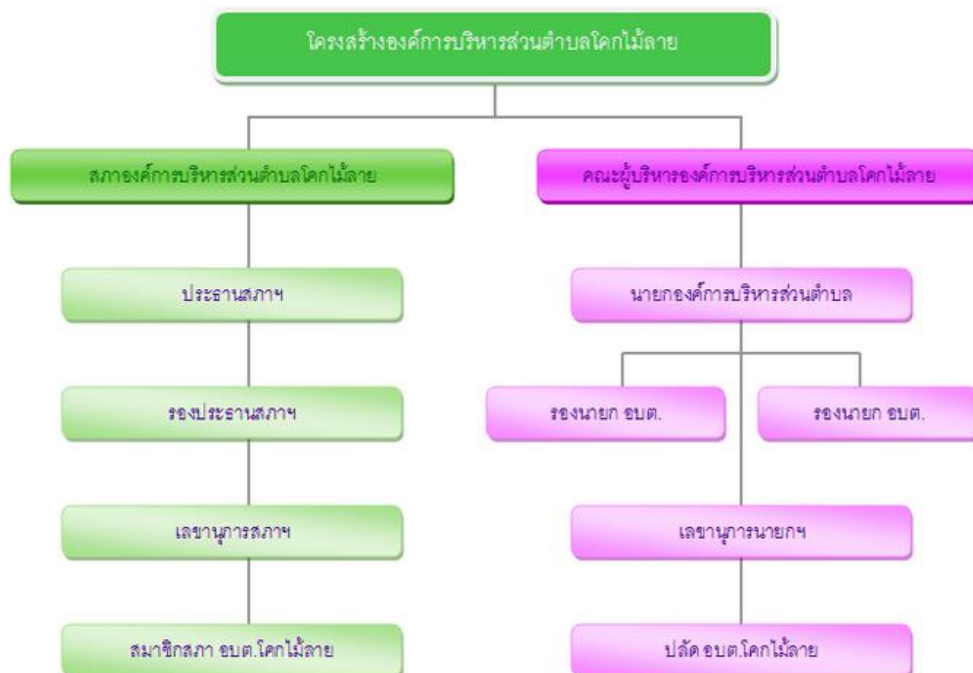
๒.๓ ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ ทรัพยากรภาครัฐ

๓. โครงสร้างส่วนราชการภายใน

๑. การระบุความเสี่ยง

เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง โดยต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร หรือผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรม ในการระบุปัจจัยเสี่ยงจะต้องพิจารณาว่ามี เหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาดความเสียหาย และไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด รวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลป้องกันรักษา ดังนั้น จึงต้องเข้าใจในความหมายของ “ความเสี่ยง” “ปัจจัยเสี่ยง” และ “ประเภทความเสี่ยง” ก่อนที่จะดำเนินการระบุความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

๑.๑ ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน หรือก่อให้เกิดความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจขององค์กร และเป้าหมายตามแผนการปฏิบัติงาน

๑.๒ ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด เกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้สาเหตุของ ความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงภายหลังได้อย่าง ถูกต้อง โดยปัจจัยเสี่ยงแบ่งได้ ๒ ด้าน คือ

๑) ปัจจัยเสี่ยงภายนอก คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น นโยบายรัฐบาล กฎ ระเบียบ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ

๒) ปัจจัยเสี่ยงภายใน คือ ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น กฎระเบียบข้อบังคับ ภายในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารจัดการ บุคลากร กระบวนการปฏิบัติงาน ข้อมูล ระบบ สารสนเทศ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์

๑.๓ ประเภทความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑) ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ เป้าหมาย พันธกิจ ขององค์กร ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการไม่บรรลุผลตามเป้าหมายในแต่ละประเด็น ยุทธศาสตร์

๒) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็นปัญหาการปฏิบัติงานประจำวัน หรือการดำเนินงานปกติที่องค์กรต้องเผชิญ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ เช่น การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน โดยไม่มีผังการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ไม่มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ บุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๓) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและ ควบคุมทางการเงินและการงบประมาณขององค์กรให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งจากปัจจัยภายใน เช่น การเบิกจ่ายงบประมาณไม่ถูกต้อง เบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผน จัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสมสอดคล้องกับ

การดำเนินงาน การทุจริตในการเบิกจ่าย และจากผลกระทบของปัจจัยภายนอก เช่น การโอนจัดสรรงบประมาณ การจัดเก็บรายได้ ข้อบังคับเกี่ยวกับการรายงานทางการเงิน และอุปสรรคของระเบียบ กฎหมาย ที่ไม่ชัดเจน อันนำไปสู่การตรวจสอบทักท้วงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ป.ป.ช. คลังจังหวัด กรมบัญชีกลาง

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกฎหมาย ระเบียบ เช่น ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือกฎหมาย หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎหมาย ระเบียบที่มีอยู่ ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการ การตรวจสอบข้อเท็จจริงทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในป้องกันและลดโอกาสการทุจริต จากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณา ๔ ความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง
- ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

๒.๑ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงและการไต่สวนข้อเท็จจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก เกิน (๔ ครั้ง) ขึ้นไป
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง ไม่เกิน (๓ ครั้ง)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน (๒ ครั้ง)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน (๑ ครั้ง)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓. ระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การประเมิน และการจัดระดับความเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย ซึ่งประกอบด้วย

๑. การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ระดับความรุนแรงของผลกระทบ และระดับของความเสี่ยง โดยคณะทำงานบริหารความเสี่ยงได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับความรุนแรงของผลกระทบ ไว้ ๕ ระดับ คือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง และสูงมาก ดังนี้

๒. การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่าง ๆ และประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบหรือมูลค่าความเสี่ยงหายจากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นระดับความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้วางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑) พิจารณาโอกาส/ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่ามีโอกาสด/ความถี่ที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒) พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบความเสี่ยง ที่มีผลต่อหน่วยงานว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสี่ยงหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๓. การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้ว ให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบความเสี่ยง ว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ}$$

๒.๒ การรายงานและติดตามผล

หลังจากจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและมีการดำเนินงานตามแผนแล้ว จะต้องมีการรายงานและติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่ โดยหน่วยงานต้องสอบถามดูว่า วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพดีก็ให้ดำเนินการต่อไป หรือวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงดีควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตามไปรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้ กระบวนการสอบถามอาจกำหนดข้อมูลที่ต้องติดตาม พร้อมทั้งความถี่ในการติดตามผลโดยสามารถติดตามผลได้ใน ๒ ลักษณะ คือ

๑) การติดตามผลเป็นรายครั้ง เป็นการติดตามตามรอบระยะเวลาที่กำหนด เช่น ทุก ๓ เดือน ทุก ๖ เดือน ทุก ๙ เดือน หรือทุกสิ้นปี เป็นต้น

๒) การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน เป็นการติดตามที่รวมอยู่ในการดำเนินงานต่าง ๆ ตามปกติของหน่วยงาน

๒.๓ การประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

คณะทำงานบริหารความเสี่ยง จะต้องทำสรุปรายงานผลและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงประจำปีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย เพื่อให้มั่นใจว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม เพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยงที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดหา มาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมในการปฏิบัติงาน

๒.๔ การทบทวนการบริหารความเสี่ยง

การทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวการบริหารความเสี่ยงในทุกขั้นตอน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนงานในการบริหารความเสี่ยงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงเป็นประจำทุกปี

บทที่ ๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี ได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในป้องกันและลดโอกาสการทุจริต จากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต พิจารณาความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซน สีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นลำดับแรก การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตได้ประเมินมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำ การประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการ ทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับความโปร่งใสของการใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ กระบวนการ : กระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงและการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ดังนี้ เพื่อจะนำขั้นตอน ของกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงและการไต่สวนข้อเท็จจริง ที่เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมาก มาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกันและลดโอกาสการทุจริต

ระดับ	คำอธิบาย
	การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียจากความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ ควรมีการปรับปรุง เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจาก มีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

การประเมินความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย อำเภอเมืองปราชญ์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี

หัวข้อ/ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง						มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามมาตรการหรือการดำเนินการเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง
		ไม่มี	ต่ำมาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูงมาก		
การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อใช้ดุลย พินิจให้ความเห็นชอบเพื่อพิจารณาอนุมัติ อนุญาตไม่ เป็นมาตรฐานเดียวกัน	✓						- นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายแสดง เจตนาธรรมไม่รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจาก การปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)	- นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายแสดงเจตนาธรรม ไม่รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๖
	๒. การเรียกรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อ ผลประโยชน์แห่งความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	✓						- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายแต่งตั้ง เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม โดยเฉพาะ	- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายจัดประชุมผู้บริหาร และพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๖ โดยเน้นย้ำให้ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ทบทวนความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และมีการอบรมเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม ให้ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอยู่เสมอ
	๓. การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อ ดำเนินการอนุมัติ อนุญาต แม้เอกสาร หรือหลักฐาน หรือเงื่อนไขที่กำหนดไม่ครบถ้วน	✓						- เจ้าหน้าที่มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และ แสดงแผนผังการปฏิบัติงาน (Work flow) โดยมี ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และกรอบระยะเวลาชัดเจน	- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายจัดทำแผนผังการ ปฏิบัติงาน (Work flow) โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงาน และ กรอบระยะเวลาชัดเจน และนำไปประชาสัมพันธ์ ณ จุดต่างๆ ของสำนักงาน
	๔. รับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน	✓						- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายจัดประชุม ทบทวนความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และมีการ อบรมเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม ให้ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตอยู่เสมอ	- อบต.โคกไม้ลาย ไม่มีเรื่องร้องเรียนในประเด็นการรับสินบน เกี่ยวกับการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

การประเมินความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

หัวข้อ/ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง						มาตรการในการบริหาร จัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามมาตรการ หรือการดำเนินการเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง
		ไม่มี	ต่ำมาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูงมาก		
การใช้อำนาจตามกฎหมาย	การรับสินบนเพื่อนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์แก่บุคคลภายนอก เช่น รับทรัพย์สินเพื่อนำรถของทางราชการไปรับส่งบุคคลภายนอก	✓						- มีทะเบียนคุมการใช้ยานพาหนะของทางราชการอย่างชัดเจน	- อบต.โคกไม้ลาย จัดประชุมทบทวนความเข้าใจในการปฏิบัติงานใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยเป็นวาระการประชุมของการประชุมผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๖
							- อบต.โคกไม้ลาย จัดประชุมทบทวนความเข้าใจในการปฏิบัติงานใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และมีการอบรมเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอยู่เสมอ	- อบต.โคกไม้ลาย ไม่มีเรื่องร้องเรียนในประเด็นการรับสินบนเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามกฎหมาย	
การจัดซื้อจัดจ้าง	การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจำกัดคุณสมบัติของผู้เข้าประมูลโครงการของรัฐ (ล็อกสเปก)	✓						- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย ประชาสัมพันธ์แผนการจัดซื้อจัดจ้าง ประกาศการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน อย่างสม่ำเสมอ เป็นปัจจุบัน	- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย ได้อนุมัติให้เจ้าหน้าที่เข้าอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗ ณ โรงเรียนปราจีนกัลยาณี อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี
								- มีขั้นตอนกระบวนการในการแต่งตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาบุคคลเข้าปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส เป็นธรรม ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน	- อบต.โคกไม้ลาย ไม่มีเรื่องร้องเรียนในประเด็นการรับสินบนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

การประเมินความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

หัวข้อ/ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง						มาตรการในการบริหาร จัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามมาตรการ หรือการดำเนินการเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง
		ไม่มี	ต่ำมาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูงมาก		
								๓. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างสม่ำเสมอ	
การบริหารงานบุคคล	การเรียกเก็บเงิน ผลประโยชน์ เพื่อรับพนักงานจ้างหรือลูกจ้างเข้าทำงาน	✓						๑. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครพนักงานหรือลูกจ้างผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ตามช่องทางต่าง ๆ	๑. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายมีการเปิดเผยประชาสัมพันธ์การรับสมัครพนักงานหรือลูกจ้าง ผ่านช่องทางเว็บไซต์ของสำนักงาน และการปิดป้ายประชาสัมพันธ์
								๒. วางมาตรการห้ามเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการรับสมัครพนักงานเรียกเก็บผลประโยชน์ในการรับพนักงานจ้าง หรือลูกจ้างเข้าทำงาน	๒. นายกองคการบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายแสดงเจตนากรณีไม่รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๖
								๓. หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำผิดตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับการพิจารณาทางวินัยตามระเบียบข้อบังคับ	๓. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายไม่มีเรื่องร้องเรียนในประเด็นการรับสินบนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล
								๔. มีขั้นตอนกระบวนการในการแต่งตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาบุคคลเข้าปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส เป็นธรรม ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน	

นิยาม : ระดับความเสี่ยง (พิจารณาจากจำนวนเรื่องร้องเรียนในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ - ปัจจุบัน)

ไม่มี หมายถึง หน่วยงานไม่เคยมีเรื่องร้องเรียนการทุจริตในประเด็นที่กำหนด

ต่ำมาก หมายถึง หน่วยงานมีเรื่องร้องเรียนการทุจริตในประเด็นที่กำหนด จำนวน ๑-๒ ครั้ง

ต่ำ หมายถึง หน่วยงานมีเรื่องร้องเรียนการทุจริตในประเด็นที่กำหนด จำนวน ๓-๔ ครั้ง

ต่ำ หมายถึง หน่วยงานมีเรื่องร้องเรียนการทุจริตในประเด็นที่กำหนด จำนวน ๕-๖ ครั้ง

กลาง หมายถึง หน่วยงานมีเรื่องร้องเรียนการทุจริตในประเด็นที่กำหนด จำนวน ๗-๘ ครั้ง

สูง หมายถึง หน่วยงานมีเรื่องร้องเรียนการทุจริตในประเด็นที่กำหนด จำนวน ๙-๑๐ ครั้ง

สูงมาก หมายถึง หน่วยงานมีเรื่องร้องเรียนการทุจริตในประเด็นที่กำหนด มากกว่า ๑๐ ครั้ง